

Lege nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România

(Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 303 din 30/12/1995).

Text actualizat la data de 22.11.2007

Textul are un caracter informativ, iar CSA nu își asumă răspunderea pentru consecințele juridice generate de folosirea acestuia. Textele oficiale ale Legii nr.136/1995 și ale actelor normative ulterioare care o modifică și completează sunt cele publicate în Monitorul Oficial.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - În România, activitatea de asigurare se desfășoară sub forma asigurărilor de viață și a celor generale, facultative sau obligatorii, în condițiile legii.

Art. 1¹. - În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. contractant al asigurării - persoana care încheie contractul de asigurare pentru asigurarea unui risc privind o altă persoană și se obligă față de asigurător să plătească prima de asigurare;
2. vehicul - orice mijloc de transport, cu sau fără propulsie proprie, destinat deplasării pe uscat, inclusiv orice tip de remorcă, indiferent dacă este cuplată sau nu, excepție făcând cele care se deplasează pe șine, bicicletele sau vehiculele cu tracțiune animală;
3. persoană păgubită - persoana îndreptățită să primească despăgubiri pentru prejudiciul suferit ca urmare a producerii unui risc acoperit printr-un contract de asigurare de răspundere civilă;
4. prejudiciu - efectul negativ suferit de persoana păgubită prin producerea unui risc acoperit printr-un contract de asigurare de răspundere civilă;
5. Birou Național - organizație profesională, constituită în conformitate cu Recomandarea nr. 5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de Transport Rutier al Comitetului de Transporturi Interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a ONU, și care grupează societățile de asigurare care sunt autorizate într-un stat să practice asigurarea de răspundere civilă auto;

6. Biroul Asigurătorilor de Vehicule din România - biroul național din România;

7. limitele teritoriale de acoperire ale asigurării de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule:

a) teritoriul României;

b) teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene și cele aparținând Spațiului Economic European;

c) teritoriul statelor care leagă direct două țări membre ale Uniunii Europene în care nu există birou național;

8. Carte Verde - document internațional de asigurare emis în numele biroului național, în conformitate cu Recomandarea nr. 5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de Transport Rutier al Comitetului de Transporturi Interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a ONU;

9. franșiză - partea din prejudiciu suportată de persoana păgubită, stabilită ca valoare fixă sau procent din despăgubirea totală prevăzută în contractul de asigurare;

10. vigneta - autocolant care se aplică pe parbrizul vehiculului sau în alt loc vizibil din exterior, care atestă existența unei polițe de asigurare RCA pentru vehiculul respectiv, eliberat împreună cu polița de asigurare RCA.

Art. 2. - În asigurarea facultativă raporturile dintre asigurat și asigurător, precum și drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contractul de asigurare.

Art. 3. - În asigurarea obligatorie raporturile dintre asigurat și asigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți sunt stabilite prin lege.

Art. 4. - În sensul prezentei legi, este obligatorie asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule, precum și tramvaie, în limitele teritoriale de acoperire.

Art. 5. - Asigurarea obligatorie se practică:

a) de către societățile de asigurare din România autorizate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor;

b) de către societățile de asigurare autorizate de autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene care desfășoară activitate în România conform dreptului de stabilire și liberei circulații a serviciilor.

Societățile de asigurare care au dreptul să practice asigurarea obligatorie conform alin. 1, la cererea potențialului asigurat, încheie asigurarea eliberând un înscris doveditor.

Art. 6. - Operațiunile de reasigurare completează activitatea de asigurare prin cedarea și primirea unor riscuri pe piața internă și internațională de asigurări.

În operațiunile de reasigurare, raporturile dintre reasigurat și reasigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contractul de reasigurare.

Art. 8. - Avizarea și constatarea producerii riscurilor asigurate, evaluarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor ori a sumelor asigurate se efectuează în condițiile legii și ale normelor adoptate în baza legii de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, pentru asigurările obligatorii, sau ale contractului de asigurare, în cazul asigurărilor facultative.

Pentru evenimentele în care au fost implicate două vehicule, din care au rezultat numai pagube materiale, avizarea societăților din domeniul asigurărilor se poate face și în baza unui formular tipizat, eliberat de societățile din domeniul asigurărilor, denumit constatare amiabilă de accident, în care conducătorii vehiculelor respective consemnează circumstanțele producerii evenimentului, datele personale de identificare a vehiculelor implicate, precum și a propriilor asigurători.

Forma, dimensiunile, conținutul, precum și procedurile privind utilizarea formularului tipizat se stabilesc prin norme emise de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

CAPITOLUL II

Contractul de asigurare

Secțiunea 1

Încheierea contractului. Drepturi și obligații

Art. 9. - Prin contractul de asigurare, contractantul asigurării sau asiguratul se obligă să plătească o primă asigurătorului, iar acesta se obligă ca, la producerea riscului asigurat, să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau terțului păgubit despăgubirea ori suma asigurată, denumită în continuare indemnizație, rezultată din contractul de asigurare încheiat în condițiile prezentei legi, în limitele și la termenele convenite.

Art. 10. - Contractul de asigurare se încheie în formă scrisă. El nu poate fi probat cu martori, chiar dacă există un început de dovadă scrisă. În cazurile de forță majoră, în care documentele de asigurare au dispărut și nu există posibilitatea obținerii unui duplicat, sunt admise orice dovezi legale care să confirme existența acestora.

În contractul de asigurare se vor specifica cel puțin detaliile de identificare a părților contractante și numele beneficiarului asigurării, dacă acesta nu este parte la contract.

Contractul de asigurare va cuprinde:

a) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul părților contractante;

b) obiectul asigurării: bunuri, persoane, răspundere civilă, credite și garanții, asigurări de pierderi financiare, alte asigurări;

c) riscurile ce se asigură;

d) momentul începerii și cel al încetării răspunderii asigurătorului;

e) primele de asigurare;

f) sumele asigurate.

Alte elemente pe care trebuie să le cuprindă contractul de asigurare se stabilesc prin norme adoptate în baza legii de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Art. 11. - Încheierea contractului de asigurare se probează cu polița de asigurare sau cu certificatul de asigurare emis și semnat de asigurător ori cu nota de acoperire emisă și semnată de brokerul de asigurare. Documentele care atestă încheierea unei asigurări pot fi semnate și certificate prin mijloace electronice, în condițiile prevăzute de Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică.

Art. 12. - Documentul de asigurare poate fi, după caz, nominal, la ordin sau la purtător.

Art. 13. - Persoana care încheie asigurarea este obligată să răspundă în scris la întrebările formulate de asigurător și, de asemenea, să declare, la data încheierii contractului, orice informații sau împrejurări pe care le cunoaște și care sunt, în mod obiectiv, esențiale pentru evaluarea riscului.

Dacă împrejurările esențiale privind riscul se modifică în cursul executării contractului, asiguratul este obligat să comunice în scris asigurătorului schimbarea.

Art. 14. - Dacă, înainte de a începe obligația asigurătorului, riscul asigurat s-a produs sau producerea lui a devenit imposibilă, precum și în cazul în care, după începerea obligației asigurătorului, producerea riscului asigurat a devenit imposibilă, contractul se reziliază de drept, iar în eventualitatea în care asiguratul sau contractantul asigurării a plătit toată prima sau o parte din aceasta, acesta este îndreptățit să o recupereze proporțional cu perioada neexpirată a contractului de asigurare.

Diferența dintre prima plătită și cea calculată conform alin. 1 se restituie asiguratului sau contractantului asigurării numai în cazurile în care nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri pentru evenimente produse în perioada de valabilitate a asigurării.

Art. 15. - Asiguratul este obligat să plătească primele de asigurare la termenele stabilite în condițiile de asigurare.

Plata primelor de asigurare se face integral sau în rate plătibile la termenele scadente prevăzute în contract, conform negocierii părților, la sediul asigurătorului sau al împuterniciților săi, în lipsa unei clauze diferite stabilite în contractul de asigurare de către părți.

Art. 16. - Dovada plății primelor de asigurare revine asiguratului, înscrisul constatator fiind polița de asigurare sau alt document probator al plății, prevăzut de legislația în vigoare.

Art. 17. - Dacă nu s-a convenit altfel, contractul de asigurare se reziliază în cazul în care sumele datorate de asigurat, cu titlu de primă, nu sunt plătite în termenul prevăzut în contractul de asigurare.

Asigurătorul este obligat să îl informeze pe asigurat despre consecințele neplății primei la termenul de plată pentru cazul prevăzut la alin. 1 și să prevadă aceste consecințe în contractul de asigurare.

Art. 18. - Asigurătorul are dreptul de a compensa primele ce i se datorează până la sfârșitul anului de asigurare, în temeiul oricărui contract, cu orice indemnizație cuvenită asiguratului sau beneficiarului.

Art. 19. - Asiguratul este obligat să comunice asigurătorului producerea riscului asigurat, în termenul prevăzut în contractul de asigurare.

În caz de neîndeplinire a obligației prevăzute la alineatul precedent asigurătorul are dreptul să refuze plata indemnizației, dacă din acest motiv nu a putut determina cauza producerii evenimentului asigurat și întinderea pagubei.

Comunicarea producerii riscului asigurat se poate face și către brokerul de asigurare care, în acest caz, are obligația de a face la rândul său comunicarea către asigurător, în termenul prevăzut în contractul de asigurare.

Art. 20. - În cazurile stabilite prin contractul de asigurare, în asigurările de bunuri și de răspundere civilă, asigurătorul nu datorează indemnizație, dacă riscul asigurat a fost produs cu intenție de către asigurat sau către beneficiar ori de către un membru din conducerea persoanei juridice asigurate, care lucrează în această calitate.

Dispozițiile alineatului precedent se aplică, dacă părțile convin, și în cazul în care riscul asigurat a fost produs de către:

- a) persoanele fizice majore care, în mod statornic, locuiesc și gospodăresc împreună cu asiguratul sau beneficiarul;
- b) prepușii asiguratului sau ai beneficiarului.

În cazul producerii riscului asigurat, asigurătorul va plăti indemnizația de asigurare în condițiile prevăzute de contractul de asigurare. În situația în care părțile nu se înțeleg asupra cuantumului indemnizației de asigurare, suma care nu face obiectul litigiului va fi plătită de asigurător înainte ca acesta să se fi soluționat prin negocieri sau de către instanța judecătorească.

Art. 20¹. - Denunțarea contractului de asigurare de către una dintre părți se poate efectua numai cu notificarea prealabilă a celeilalte părți, care trebuie făcută cu cel puțin 20 de zile înainte de denunțare.

Art. 21. - În cazul în care contractul de asigurare este modificat prin acordul părților, denunțat sau reziliat, plata ori, după caz, restituirea primelor se va face conform contractului de asigurare sau în baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Art. 22. - În limitele indemnizației plătite, asigurătorul este subrogat în toate drepturile asiguratului sau ale beneficiarului asigurării contra celor răspunzători de producerea pagubei, cu excepția asigurărilor de persoane, iar în cazul în care în vigoare era o asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule, și împotriva asigurătorului de răspundere civilă, în limitele obligației acestuia, conform art. 54.

Asiguratul răspunde de prejudiciile aduse asigurătorului prin acte care ar împiedica realizarea dreptului prevăzut la alin. 1.

Asigurătorul poate renunța, în totalitate sau în parte, la exercitarea dreptului prevăzut la alin. 1.

Art. 23. - Asigurătorul poate opune titularului sau deținătorului documentului de asigurare ori terțului sau beneficiarului, care invocă drepturi derivând din acesta, toate excepțiile care sunt opozabile contractului inițial.

Secțiunea a 2-a

Asigurarea de bunuri

Art. 24. - În asigurarea de bunuri, asigurătorul se obligă ca la producerea riscului asigurat să plătească asiguratului, beneficiarului desemnat al asigurării sau altor persoane în drept o despăgubire.

Art. 25. - Asiguratul trebuie să aibă un interes cu privire la bunul asigurat.

Art. 26. - Asiguratul este obligat să întrețină bunul asigurat în bune condiții și în conformitate cu dispozițiile legale, în scopul prevenirii producerii riscului asigurat.

Asigurătorul are dreptul să verifice modul în care bunul asigurat este întreținut.

În cazurile prevăzute în condițiile de asigurare, la producerea riscului, asiguratul este obligat să ia, pe seama asigurătorului și în cadrul sumei la care s-a făcut asigurarea, potrivit cu împrejurările, măsuri pentru limitarea pagubelor.

Art. 27. - Despăgubirile ce se plătesc de asigurător se stabilesc în funcție de starea bunului din momentul producerii riscului asigurat.

Despăgubirile nu pot depăși valoarea bunului din momentul producerii riscului asigurat, cuantumul pagubei și nici suma la care s-a făcut asigurarea.

În contractul de asigurare poate fi stipulată o clauză conform căreia asiguratul rămâne propriul său asigurător pentru o franșiză sau o sumă determinată care nu se despăgubește de către asigurător.

Art. 28. - În cazul în care contractul de asigurare s-a încheiat pentru o sumă asigurată, inferioară valorii bunului, despăgubirea convenită se reduce corespunzător raportului dintre suma prevăzută în contract și valoarea bunului, dacă nu s-a convenit altfel prin contract.

Art. 29. - În cazul existenței mai multor asigurări încheiate pentru același bun, fiecare asigurător este obligat la plată, proporțional cu suma asigurată și până la concurența acesteia, fără ca asiguratul să poată încasa o despăgubire mai mare decât prejudiciul efectiv, consecință directă a riscului.

Asiguratul are obligația să declare existența altor asigurări pentru același bun la asigurători diferiți, atât la încheierea contractului de asigurare, cât și pe parcursul executării acestuia.

Art. 30. - Dacă nu s-a convenit altfel prin contractul de asigurare, în cazul în care bunul asigurat este înstrăinat, contractul de asigurare se reziliază.

Secțiunea a 3-a

Asigurarea de persoane

Art. 31. - Prevederile prezentei secțiuni se referă la categoria asigurărilor de viață, iar din categoria asigurărilor generale, la asigurările de accidente și boală și la asigurările de sănătate.

În asigurările prevăzute la alin. 1 asigurătorul se obligă ca, la producerea riscului asigurat, definit conform condițiilor contractului de asigurare, să plătească o indemnizație de asigurare.

Asigurarea în vederea unui risc privind o altă persoană decât aceea care a încheiat contractul de asigurare se poate încheia potrivit contractului de asigurare. În acest caz, persoana care a încheiat contractul de asigurare are calitatea de contractant al asigurării.

Un asigurat care a încheiat un contract de asigurare de viață individual trebuie să aibă la dispoziție o perioadă de 20 de zile de la data semnării contractului de către asigurător, în intervalul căreia poate să denunțe acel contract. Aceste prevederi nu se aplică contractelor de acest tip cu o durată de 6 luni sau mai mică.

Art. 32. - Indemnizația de asigurare se plătește asiguratului sau beneficiarului desemnat de acesta. În cazul decesului asiguratului, dacă nu s-a desemnat un beneficiar, indemnizația de asigurare se plătește moștenitorilor legali ai asiguratului.

Art. 33. - Desemnarea beneficiarului se poate face fie la încheierea contractului de asigurare, fie în cursul executării acestuia, prin declarația scrisă comunicată asigurătorului de către asigurat sau de contractantul asigurării, cu acordul asiguratului, ori prin testament.

Înlocuirea sau revocarea beneficiarului se poate face oricând în cursul executării contractului, în modul prevăzut la alineatul precedent.

Art. 34. - Dacă asiguratul nu a dispus altfel, atunci când sunt mai mulți beneficiari desemnați, aceștia au drepturi egale asupra indemnizației de asigurare.

Art. 35. - Asigurătorul nu datorează indemnizația de asigurare, dacă riscul asigurat a fost produs prin sinuciderea asiguratului în termen de 2 ani de la încheierea contractului de asigurare sau prin comiterea cu intenție de către asigurat ori beneficiar a unor fapte grave prevăzute în contractul de asigurare.

Dacă un beneficiar a produs intenționat decesul asiguratului, indemnizația de asigurare se plătește celorlalți beneficiari desemnați sau, în lipsa acestora, moștenitorilor legali ai asiguratului.

Art. 36. - În asigurările la care se constituie rezerve de prime, asiguratul poate să înceteze plata primelor cu dreptul de a menține contractul la o sumă asigurată redusă sau de a-l rezilia, solicitând restituirea rezervei constituite, conform contractului de asigurare.

Orice altă plată, indiferent de forma sub care este făcută de asigurător, diferită de indemnizația de asigurare sau de suma reprezentând restituirea rezervei în condițiile alin. 1, nu va putea fi efectuată mai devreme de 6 luni de la data încheierii contractului de asigurare.

Art. 37. - Asiguratul sau contractantul asigurării, cu acordul asiguratului, poate să ceară repunerea în vigoare a asigurării la care se constituie rezerva tehnică, în cazurile prevăzute în contractul de asigurare.

Art. 38. - Indemnizația de asigurare se datorează, independent de sumele convenite asiguratului sau beneficiarului din asigurările sociale, de repararea prejudiciului de cei răspunzători de producerea sa, precum și de sumele primite de la alți asigurători în temeiul altor contracte de asigurare.

Creditorii asiguratului nu au dreptul să urmărească indemnizația de asigurare convenită beneficiarului sau moștenitorului legal, după caz.

Art. 40. - Drepturile asiguraților asupra sumelor rezultând din rezervele tehnice ce se constituie la asigurările de viață pentru obligații de plată scadente în viitor nu sunt supuse prescripției.

Art. 40¹. - Asigurătorii și împuterniciții lor au obligația de a pune la dispoziția asiguraților sau contractanților asigurării informații în legătură cu contractele de asigurare, atât înaintea încheierii, cât și pe durata derulării acestora. Aceste informații vor fi prezentate în scris, în limba română, vor fi redactate într-o formă clară și vor cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- a) clauzele opționale/suplimentare și beneficiile rezultate din fructificarea rezervelor tehnice;
- b) momentul începerii și cel al încetării contractului, inclusiv modalitățile de încetare a acestuia;

- c) modalitățile și termenele de plată a primelor de asigurare;
- d) elementele de calcul ale indemnizațiilor de asigurare, cu indicarea sumelor de răscumpărare, a sumelor asigurate reduse, precum și a nivelului până la care acestea sunt garantate;
- e) modalitatea de plată a indemnizațiilor de asigurare;
- f) legea aplicabilă contractului de asigurare.

În aplicarea prevederilor alin. 1, se vor adopta norme în baza legii, prin care se vor stabili și alte informații pe care asigurătorii și împuterniciții lor au obligația să le pună la dispoziția asiguraților sau contractanților asigurării.

Secțiunea a 4-a

Asigurarea de răspundere civilă

Art. 41. - În asigurarea de răspundere civilă, asigurătorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde în baza legii față de terțele persoane păgubite și pentru cheltuielile făcute de asigurat în procesul civil.

Prin contractul de asigurare se poate cuprinde în asigurare și răspunderea civilă a altor persoane decât a celei care a încheiat contractul.

Art. 42. - Drepturile persoanelor păgubite se vor exercita împotriva celor răspunzători de producerea pagubei.

Asigurătorul poate fi chemat în judecată de persoanele păgubite în limitele obligațiilor ce-i revin acestuia din contractul de asigurare.

Art. 43. - Despăgubirea se stabilește și se efectuează în baza asigurării valabile la data producerii accidentului, conform dispozițiilor art. 49, fără a mai fi necesar acordul asiguratului din cauza căruia s-a produs paguba, ori prin hotărâre judecătorească.

Art. 44. - Asigurătorul plătește despăgubirea nemijlocit celui păgubit în măsura în care acesta nu a fost despăgubit de asigurat, despăgubire ce nu poate fi urmărită de creditorii asiguratului.

Despăgubirea se plătește asiguratului în cazul în care acesta dovedește că a despăgubit pe cel păgubit.

Secțiunea a 5-a

Asigurări de credite și garanții, asigurări de pierderi financiare și alte asigurări

Art. 44¹. - Asigurările de credite și garanții au ca obiect acoperirea riscurilor de insolvabilitate generală, de credit de export (cu excepția celor reglementate prin legi speciale), de vânzare cu plata prețului în rate, de credit ipotecar, de credit agricol, precum și de garanții directe sau indirecte.

La încheierea tipurilor de contracte prevăzute la alin. 1, prin metoda folosită în evaluarea riscurilor de credit și a riscului la subscrierea unei garanții, trebuie să rezulte că asiguratul îndeplinește condițiile necesare pentru a putea fi angajată răspunderea asigurătorului.

Urmărirea debitorului dintr-un contract de credit pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute în acesta, inclusiv de plată la scadență a creditului, înainte de producerea riscului asigurat sau investirea cu formulă executorie a unui contract de credit bancar, precum și a garanțiilor reale și personale, după producerea riscului asigurat, nu constituie acțiune de recuperare a prejudiciului în sensul prevederilor alin. 3.

Art. 44². - Dacă nu s-a convenit altfel prin contractul de asigurare, indemnizația pentru asigurarea împotriva riscului de pierderi financiare va cuprinde atât dauna efectivă, cât și pierderea de profit, precum și cheltuielile generale și cele decurgând direct sau indirect din producerea riscului asigurat.

Art. 45. - Dispozițiile prezentului capitol se aplică și în cazul încheierii altor asigurări, în măsura în care, prin lege sau prin acorduri internaționale la care România este parte, nu se prevede altfel.

Secțiunea a 6-a

Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea

Art. 45¹. - Coasigurarea este operațiunea prin care doi sau mai mulți asigurători subscriu același risc, fiecare asumându-și o cotă-parte din acesta.

Fiecare coasigurător răspunde față de asigurat numai în limita sumei pentru care s-a angajat prin contract.

Art. 46. - Reasigurarea este operațiunea de asigurare a unui asigurător de către alt asigurător, primul fiind reasigurat, iar al doilea, reasigurător.

Prin reasigurare:

a) asigurătorul, în calitate de reasigurător, primește prime de reasigurare, în schimbul cărora contribuie, potrivit obligațiilor preluate, la suportarea indemnizațiilor pe care reasiguratul le plătește la producerea riscului care a făcut obiectul reasigurării;

b) asigurătorul, în calitate de reasigurat, cedează prime de reasigurare, în schimbul cărora reasigurătorul contribuie, potrivit obligațiilor preluate, la suportarea indemnizațiilor pe care reasiguratul le plătește la producerea riscului care a făcut obiectul reasigurării;

c) prin operațiunea de retrocesiune reasigurătorul poate ceda, la rândul său, o parte din riscul acceptat.

Art. 47. - Reasigurarea nu stinge obligațiile asigurătorului și nu stabilește nici un raport juridic între asigurat și reasigurător.

CAPITOLUL III

Asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule

Art. 48. - Persoanele fizice sau juridice care au în proprietate vehicule supuse înmatriculării/înregistrării în România, precum și tramvaie au obligația să se asigure pentru cazurile de răspundere civilă ca urmare a pagubelor produse prin accidente de vehicule în limitele teritoriale de acoperire și să mențină valabilitatea contractului de asigurare prin plata primelor de asigurare, precum și să aplice pe parbrizul vehiculului sau în alt loc vizibil din exterior vigneta.

Persoanele care intră pe teritoriul României cu vehicule înmatriculate/înregistrate în afara teritoriului României se consideră asigurate, în condițiile prezentei legi, în una dintre următoarele situații:

a) dacă numărul de înmatriculare atestă asigurarea potrivit legii statului în care este înmatriculat/înregistrat vehiculul sau acordurilor internaționale de asigurare valabile în România;

b) dacă posedă documente internaționale de asigurare valabile în România.

Fac excepție de la dispozițiile prezentului articol persoanele fizice și juridice, pe timpul utilizării vehiculelor pentru cursele de întreceri, raliuri sau antrenamente, care se pot asigura facultativ pentru astfel de riscuri.

Art. 48¹. - La înscrierea în circulație, la efectuarea de modificări în certificatul de înmatriculare sau în cartea de identitate a unui vehicul și la efectuarea verificărilor tehnice periodice, este obligatorie prezentarea dovezii existenței unei asigurări de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule, în condițiile prezentei legi.

Contractul de asigurare atestă existența asigurării de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule. Încheierea contractului de asigurare de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule se dovedește cu polița de asigurare/documentul Carte Verde.

Art. 49. - Asigurătorul acordă despăgubiri, în baza contractului de asigurare, pentru prejudiciile de care asigurații răspund față de terțe persoane păgubite prin accidente de vehicule, precum și tramvaie și pentru cheltuielile făcute de asigurați în procesul civil, în conformitate cu:

a) legislația în vigoare din statul pe teritoriul căruia s-a produs accidentul de vehicul și cu cel mai mare nivel de despăgubire dintre cel prevăzut în legislația respectivă și cel prevăzut în contractul de asigurare;

b) legislația românească în vigoare, în cazul în care persoanele păgubite sunt cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, în timpul unei călătorii ce leagă direct două teritorii în care este valabil tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, dacă nu există birou național pe teritoriul traversat în care s-a produs accidentul.

Art. 50. - Despăgubirile se acordă pentru sumele pe care asiguratul este obligat să le plătească cu titlu de dezdăunare și cheltuielile de judecată persoanelor păgubite prin vătămare corporală sau deces, precum și prin avarierea ori distrugerea de bunuri.

În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile se acordă atât pentru persoanele aflate în afara vehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel vehicul, cu excepția conducătorului vehiculului respectiv.

Se acordă despăgubiri și în cazul în care persoanele care formulează pretenții de despăgubiri sunt soțul (soția) sau persoane care se află în întreținerea proprietarului ori conducătorului vehiculului asigurat, răspunzător de producerea accidentului.

Pentru avarierea sau distrugerea bunurilor, despăgubirile se acordă pentru bunurile aflate în afara vehiculului care a produs accidentul, iar pentru bunurile aflate în acel vehicul, numai dacă acestea nu erau transportate în baza unui raport contractual existent cu proprietarul sau cu utilizatorul vehiculului respectiv, precum și dacă nu aparțineau proprietarului, utilizatorului ori conducătorului vehiculului răspunzător de producerea accidentului.

Art. 51. - Despăgubirile, astfel cum sunt prevăzute la art. 49 și 50, se acordă și în cazul în care cel care conducea vehiculul, răspunzător de producerea accidentului, este o altă persoană decât asiguratul.

Despăgubirile se plătesc și atunci când persoanele păgubite nu au domiciliul, reședința sau sediul în România.

În caz de vătămare corporală sau deces al unei persoane ori de avariare sau distrugere de bunuri, se acordă despăgubiri dacă vehiculul care a produs accidentul este identificat și asigurat, chiar dacă autorul accidentului a rămas neidentificat.

Art. 52. - În cazul în care, pentru același proprietar de vehicul, la data producerii accidentului, existau mai multe asigurări valabile, despăgubirea se suportă în părți egale de către toți asiguratorii. Despăgubirea se va plăti integral de către asiguratorul la care s-a adresat persoana păgubită, urmând ca ulterior asiguratorul în cauză să se îndrepte împotriva celorlalți asiguratorii pentru recuperarea părții de despăgubire, plătită în numele acestora.

Asiguratul are obligația de a informa asigurătorul despre încheierea unor astfel de asigurări cu alți asigurători.

Art. 53. - Prin norme adoptate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor conform legii se stabilesc: aplicarea asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, limitele teritoriale de acoperire, nivelul despăgubirilor, condițiile de plată, durata asigurării, facilitățile și penalizările aplicabile asiguraților, criteriile și condițiile pentru acordarea sau retragerea autorizației, persoanele care au obligația să încheie contracte de asigurare, modalitatea de gestionare a cazurilor de refuz al asigurătorului de a încheia asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, dacă este cazul, precum și alte informații referitoare la acest tip de asigurare.

Art. 54. - Despăgubirea se stabilește și se efectuează conform art. 43 și 49, iar în cazul stabilirii despăgubirii prin hotărâre judecătorească, drepturile persoanelor păgubite prin accidente produse de vehicule aflate în proprietatea persoanelor asigurate în România se exercită împotriva asigurătorului de răspundere civilă, în limitele obligației acestuia, stabilită în prezentul capitol, cu citarea obligatorie a persoanei/persoanelor răspunzătoare de producerea accidentului în calitate de intervenienți forțați.

Drepturile persoanelor păgubite prin accidente produse pe teritoriul României de vehicule aflate în proprietatea persoanelor asigurate în străinătate se exercită împotriva asigurătorului prin reprezentanțele de despăgubiri sau prin Biroul Asigurătorilor de Vehicule din România, după caz, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 48 alin. 2.

Art. 55. - Despăgubirile se plătesc de către asigurător persoanelor fizice sau juridice păgubite.

Despăgubirile nu pot fi urmărite de creditorii asiguratului.

Despăgubirile se plătesc asiguraților dacă aceștia dovedesc că au despăgubit persoanele păgubite și despăgubirile nu urmează să fie recuperate potrivit prevederilor art. 58.

Odată cu încasarea despăgubirii, persoanele păgubite vor declara în scris că au fost despăgubite pentru pagubele suferite și că nu mai au nici o pretenție de la asigurătorul de răspundere civilă și asigurat (persoana vinovată) în legătură cu paguba respectivă.

În situația efectuării plății de către asigurătorul de răspundere civilă direct în contul bancar al persoanei păgubite, aceasta se consideră a fi integral despăgubită dacă în termen de 30 de zile de la data intrării sumei în contul său bancar nu a notificat asigurătorului de răspundere civilă eventualele obiecții referitoare la cuantumul despăgubirii.

În cazul în care în drepturile persoanei păgubite s-a subrogat asigurătorul conform prevederilor art. 22, eventuala diferență de despăgubire dintre asigurarea facultativă și asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto rămâne pe contul asigurării facultative, neputând fi recuperată de la asigurat (persoana vinovată), dacă despăgubirea plătită din asigurarea facultativă nu depășește limita maximă a despăgubirii ce poate fi acordată de asigurător pentru prejudiciile cauzate în unul și același accident de vehicul, prevăzută de legislația în vigoare.

Art. 56. - Persoanele care folosesc pe teritoriul României vehicule înmatriculate/înregistrate în străinătate și neasigurate în străinătate, potrivit art. 48 alin. 2, sau a căror asigurare expiră pe durata șederii în România datorează prime de asigurare conform prevederilor legale.

Personalul poliției de frontieră nu va verifica documentele de asigurare pentru vehiculele înmatriculate/înregistrate în statele membre ale Uniunii Europene, pentru acestea numerele de înmatriculare fiind garanția asigurării.

La intrarea sau ieșirea din țară, personalul poliției de frontieră de la punctele de control pentru trecerea frontierei de stat a României va controla documentele de asigurare și va solicita proprietarului, împuternicitului acestuia sau conducătorului vehiculului înmatriculat/înregistrat în state terțe dovada plății primei de asigurare datorate. Persoanele neasigurate sau persoanele care la control nu pot face dovada asigurării ori a plății acesteia vor fi obligate să încheie asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule și să achite prima de asigurare la entitățile desemnate în acest sens de către asiguratorii care au dreptul să practice asigurarea obligatorie conform art. 5 alin. 1.

Vehiculele înmatriculate/înregistrate în state terțe care intră pe teritoriul României de pe teritoriul altui stat membru al Uniunii Europene nu vor fi supuse controlului privind documentele de asigurare, acest control putând fi efectuat numai prin sondaj.

Art. 58. - Asiguratorul recuperează sumele plătite drept despăgubiri de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei, în următoarele cazuri:

- a) accidentul a fost produs cu intenție;
- b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvârșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvârșite cu intenție;
- c) accidentul a fost produs în timpul când autorul infracțiunii săvârșite cu intenție încearcă să se sustragă de la urmărire;
- d) persoana răspunzătoare de producerea pagubei a condus vehiculul fără consimțământul asiguratului.

CAPITOLUL IV

Fonduri de protecție

Art. 60. - În vederea protejării asiguraților, beneficiarilor asigurării și terțelor persoane păgubite, prin contribuția asiguratorilor se constituie Fondul de garantare, destinat plăților de indemnizații rezultate din contractele de asigurare facultative și obligatorii, încheiate în condițiile prezentei legi, în cazul constatării insolvenței asiguratorului, conform art. 31 alin. (2) din

Legea nr. 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare.

Fondul de garantare se va constitui, administra și utiliza de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, care va stabili anual o cotă de maximum 10% ce se va aplica asupra volumului primelor brute încasate de asigurători din activitatea de asigurări directe.

Contribuția la Fondul de garantare se va calcula, evidenția, achita și se va raporta de către asigurători separat pentru asigurările generale și, respectiv, pentru asigurările de viață. @

Disponibilitățile Fondului de garantare astfel constituite vor fi plasate la Trezoreria Statului în instrumente purtătoare de dobândă, la instituții de credit, în instrumente ale pieței monetare, în titluri de stat sau titluri ale administrației publice locale, precum și în alte plasamente sau alocări stabilite prin legislația în vigoare.

În aplicarea prevederilor alin. 2, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor va adopta în baza legii norme prin care va stabili:

- a) modul de constituire și reprezentare;
- b) modul de constituire, administrare, structura bugetului de venituri și cheltuieli a Fondului de garantare.
- c) procedura și condițiile de efectuare a plăților de la și către Fondul de garantare;
- d) recuperarea plăților avansate din Fondul de garantare;
- e) alte aspecte referitoare la Fondul de garantare.

În caz de deficit al Fondului de garantare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, pentru acoperirea obligațiilor Fondului de garantare, poate majora în cursul anului contribuția stabilită prin norme.

Art. 61. - Se constituie Fondul de protecție a victimelor străzii, în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente de vehicule supuse înmatriculării, precum și de tramvaie, în care autorul a rămas neidentificat sau vehiculul, respectiv tramvaiul, nu este asigurat pentru răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule.

Asigurătorii care practică asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule conform art. 5 sunt obligați să contribuie la constituirea fondului prevăzut la alin. 1 proporțional cu volumul primelor încasate pentru această asigurare, până la acoperirea obligațiilor de plată ale acestuia. Această contribuție nu va depăși 5% din volumul primelor brute încasate pentru această asigurare.

Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau decese, dacă autorul a rămas neidentificat, respectiv plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau decese, dacă vehiculul, respectiv tramvaiul, a fost neasigurat.

În cazul avarierii sau distrugerii bunurilor prin accidente produse de vehicule, respectiv tramvaie, neasigurate, rămâne în sarcina persoanei păgubite o franșiză stabilită prin normele adoptate în baza prezentei legi.

Fondul de protecție a victimelor străzii se va constitui, administra, utiliza și prelua, în condițiile normelor emise de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Disponibilitățile Fondului de protecție a victimelor străzii, astfel constituite, vor fi plasate la Trezoreria Statului în instrumente purtătoare de dobândă, la instituții de credit, în instrumente ale pieței monetare, în titluri de stat sau titluri ale administrației publice locale.

În caz de deficit al Fondului de protecție a victimelor străzii, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, pentru acoperirea obligațiilor acestuia, poate majora în cursul anului contribuția stabilită prin norme.

În caz de litigiu, drepturile persoanelor păgubite prin accidente de vehicule supuse înmatriculării, precum și de tramvaie, în care autorul a rămas neidentificat sau vehiculul, respectiv tramvaiul, nu este asigurat de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule, se exercită împotriva administratorului Fondului de protecție a victimelor străzii, desemnat de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, în conformitate cu prevederile alin. 5.

Art. 611. - Cheltuielile de constituire, administrare și utilizare se vor acoperi din disponibilitățile fondurilor prevăzute la art. 60 și 61.

Excedentul bugetelor fondurilor prevăzute la art. 60 și 61 la finele exercițiului financiar se reportează în exercițiul financiar următor cu aceeași destinație.

Actul prin care se constată și se individualizează obligația de plată a unui asigurător la fondurile prevăzute la art. 60 și 61, întocmit sau emis, după caz, de organele Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor sau de administratorul fondurilor, constituie, potrivit legii, titlu de creanță.

La data scadenței titlul de creanță devine titlu executoriu, în baza căruia Comisia de Supraveghere a Asigurărilor sau administratorul fondului, după caz, va declanșa procedura silită de recuperare a creanțelor, conform dispozițiilor Codului de procedură civilă.

Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și administratorul fondului au legitimare procesuală activă, în orice proces împotriva persoanelor aflate într-o relație juridică cu fondurile prevăzute la art. 60 și 61, pentru obligațiile de plată achitate sau care urmează cu certitudine să fie achitate de către fonduri.

În vederea recuperării sumelor cheltuite din fondurile respective, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și administratorul fondurilor au drept de regres împotriva entității care a determinat prejudiciul.

Sumele depuse la fondurile de protecție pot fi urmărite silit numai în vederea executării obligațiilor pentru care au fost constituite.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art. 62. - Pentru neplata la termen a sumelor datorate fondurilor constituite conform prevederilor art. 60 și 61 se datorează dobânzi și penalități de întârziere, calculate în conformitate cu reglementările legale în vigoare, aplicabile la colectarea creanțelor bugetare. Dobânzile și penalitățile vor fi virate în conturile fondurilor respective.

Art. 63. - Constituie contravenție săvârșirea următoarelor fapte:

- a) neplata la termen a despăgubirilor datorate din asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de vehicule, către persoanele păgubite sau către asigurați, în condițiile normelor emise în baza art. 53;
- b) neplata la termen a sumelor destinate fondurilor de protecție, precum și a contribuției procentuale din valoarea primelor brute încasate aferente asigurărilor obligatorii;
- c) nedepunerea la asigurați de către intermediarii de asigurări a sumelor încasate cu titlu de prime de asigurare, dacă fapta nu constituie infracțiune.
- d) nerespectarea de către asigurați a obligațiilor prevăzute la art. 36 alin. 2;
- e) nerespectarea de către asigurați a obligațiilor prevăzute la art. 49;
- f) neluarea de către asigurați a declarației de despăgubire prevăzute la art. 55 alin. 4;
- g) nerespectarea de către asigurați a interdicției de recuperare a diferenței de despăgubire dintre asigurarea facultativă și asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, în condițiile art. 55 alin. 6;
- h) necomunicarea de către brokerul de asigurare către asigurați a producerii riscului asigurat, în termenul prevăzut în contractul de asigurare, în condițiile art. 19 alin. 3.

Contravențiile prevăzute la alin. 1 se sancționează după cum urmează:

- a) pentru faptele asiguraților prevăzute la alin. 1 lit. a), b), d)-g), cu avertisment scris sau cu amendă de la 1.000 lei (RON) la 5.000 lei (RON) și cu limitarea operațiunilor, cu interzicerea temporară sau definitivă pentru asigurați a exercitării activității de asigurare, pentru una sau mai multe categorii de asigurări, sau cu suspendarea ori retragerea autorizației asiguraților;
- b) pentru faptele administratorilor, directorilor sau directorilor executivi, prevăzute la alin. 1 lit. a), b), d)-g), cu amendă de la 1.000 lei (RON) la 5.000 lei (RON);
- c) pentru faptele agenților de asigurare, prevăzute la alin. 1 lit. c), cu amendă de la 500 lei (RON) la 1.000 lei (RON);

d) pentru faptele brokerilor, prevăzute la alin. 1 lit. c) și h), cu avertisment scris sau cu amendă de la 1.000 lei (RON) la 2.500 lei (RON) și cu interzicerea temporară sau definitivă a activității definite la art. 2 lit. C pct. 62 din Legea nr. 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare, sau cu suspendarea ori retragerea autorizației;

e) pentru faptele asigurătorilor prevăzute la alin. 1 lit. a), b), d)-g) ori pentru faptele brokerilor prevăzute la alin. 1 lit. c) și h), săvârșite în mod repetat sau cu rea-credință, cu limitarea operațiunilor, cu interzicerea temporară sau definitivă pentru asigurători a exercitării activității de asigurare, pentru una sau mai multe categorii de asigurări, sau cu suspendarea ori retragerea autorizației asigurătorilor.

Sancțiunile pentru faptele prevăzute la alin. 1 lit. a), b), d), e), f) și g) se aplică fie asigurătorilor prevăzuți la alin. 2 lit. a), fie persoanelor prevăzute la alin. 2 lit. b).

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi și a normelor adoptate în aplicarea acesteia se constată de către persoanele anume împuternicite de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și se sancționează de Consiliul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor.

Decizia de sancționare este semnată de președintele Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și produce efecte la data comunicării ei persoanei sancționate.

Art. 64. - Încălcarea de către persoanele fizice sau juridice a obligației de asigurare prevăzute la art. 48 și 56 constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei și cu reținerea certificatului de înmatriculare a vehiculului, până la prezentarea documentului privind încheierea asigurării.

Art. 66. - Pentru sancțiunile contravenționale prevăzute la art. 63 și 64, plângerile se depun la instanțele judecătorești competente, potrivit legii.

Art. 67. - Nivelul amenzilor prevăzute la art. 63 și 64 se va actualiza prin hotărâri ale Guvernului, în corelație cu evoluția indicelui prețurilor de consum.

Art. 68. - Contravențiilor prevăzute la art. 63 și 64 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare, în măsura în care acestea nu sunt contrare prevederilor prezentei legi.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 69. - Unitățile de poliție, unitățile de pompieri, unitățile medicale din cadrul sistemului medical public și privat, medicii de familie și celelalte autorități publice competente să cerceteze

accidente de vehicule sau alte evenimente, după caz, vor comunica, la cererea asiguratorilor, în termen de cel mult 30 de zile de la solicitare, actele și datele cu privire la cauzele și împrejurările producerii riscurilor asigurate și la pagubele provocate, în vederea stabilirii și plății de către asiguratorii a indemnizațiilor de asigurare.

Art. 69¹. - În toate problemele privind asigurările și reasigurările în România se aplică prevederile prezentei legi.

Pentru situațiile nereglementate în prezenta lege, aceasta se completează cu Legea nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu alte prevederi legale, aplicabile după caz.

Art. 69². - Comisia de Supraveghere a Asigurărilor adoptă norme obligatorii în aplicarea prevederilor prezentei legi.

Art. 70. - Prezenta lege intră în vigoare începând cu data de 1 februarie 1996.

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă: Titlul XIII, Cartea I "Despre contractul de asigurare", din Codul comercial, Decretul nr. 471/1971 cu privire la asigurările de stat, republicat în 1988, Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 1.715/1971 pentru stabilirea unor măsuri în executarea Decretului nr. 471/1971, Hotărârea Guvernului nr. 387/1990 privind unele măsuri în legătură cu asigurarea vehiculelor, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 21 decembrie 1995, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 21 decembrie 1995, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN
București, 29 decembrie 1995
Nr. 136